

خوش‌قولی

تضمین آینده بهتر

مسعود تهرانی فرجاد

کودکان نسبت به
بزرگ‌ترها و کسانی که
برای او تصمیم
می‌گیرند، انتظار وفای
به عهد دارند و اگر
خلاف آن اتفاق بیفتد،
تأثیر ناگواری در
تربیت کودک به وجود
خواهد آمد

با حضور شهید دکتر بهشتی هم‌زمان شد. وقتی شهید باهنر و همراهان ایشان از حضور شهید بهشتی مطلع شدند، به محل اقامت ایشان رفتند و درخواست یک جلسه فوری کردند.

شهید دکتر بهشتی در پاسخ به این درخواست گفتند: «بنده الان به خانواده و فرزندانم قول دادم با هم باشیم، لذا نباید بدقولی کنم. قرار با شما را برای زمانی دیگر تنظیم خواهیم کرد.»

بدیهی است وقتی قول و قرارها نقض شوند آسیب‌های روحی و اخلاقی پدید می‌آیند. کودکان نسبت به بزرگ‌ترها و کسانی که برای او تصمیم می‌گیرند، انتظار وفای به عهد دارند و اگر خلاف آن اتفاق بیفتد، تأثیر ناگواری برای تربیت کودک به وجود خواهد آورد.

همچنان‌که یادگیری مانند نقش روی سنگ در ذهن کودک ماندگار است، عهدشکنی‌ها نیز بر روح و روان او آثار ناگواری را حک خواهند کرد و به طور طبیعی بر تربیت سنین بالاتر وی تأثیر می‌گذارند. باید مراقب باشیم به‌طور مستقیم با کودکان و در امور مربوط به آنان بدقولی و پیمان‌شکنی نکنیم.

در این میان، در روزگار امروز ما سرآمد عهدشکنی‌ها و خلف وعده‌ها از سوی نهادهای حقوق بشر بین‌المللی، به‌ویژه حامی حقوق کودک، صورت می‌گیرد که بسیار دردآور و اعجاب‌آور است. البته که در تقابل بین خیر و شر، بدقولی گروه شرور و جنگ‌طلب تعجب‌آور نیست،

تعلیم و تربیت کودکان در در اوان کودکی اقتضائات و شرایط کودکانه خود را دارد و نباید شکل مدرسه‌ای به خود بگیرد. اما فرارسیدن مهرماه، برای والدین و کودکان پیش‌دبستانی حال و هوای مدرسه رفتن را دارد. این اولین مواجهه و تجربه جدی کودک با فضای خارج از خانه است. این شروع در دنیای کودکانه آغاز قول و قرارهاست؛ چون کودک احساس بزرگ‌تر شدن دارد و حس می‌کند باید قول و قرارهایی را بپذیرد. به‌همین منظور ما والدین و دست‌اندرکاران تربیت کودک، اعم از مدیر و مربی، باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که کودکان احساس خوب و خاطرات شوق‌انگیزی از تعامل با ما و برنامه‌هایمان داشته باشند.

بسیار خوانده‌ایم و شنیده‌ایم که کودکان پیش از کلام، با رفتار ما تربیت می‌شوند. یکی از بارزترین رفتارها، خوش‌قولی و وفای به عهد است. خوش‌قولی باعث استحکام بنای تربیت می‌شود. به‌همین دلیل است که بزرگان دین و راهنمایان حقیقی زندگی بر این موضوع تأکید فراوان دارند. در کلام نورانی امام کاظم (ع) می‌خوانیم:

«هرگاه به کودکان وعده دادید، بدان وفا کنید» (کافی، ج ۶، ص ۵). جالب است بدانیم در خاطرات شهید دکتر باهنر (وزیر سابق آموزش و پرورش) نقل است که در ایام قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، در سفر به مشهد مقدس، به‌طور اتفاقی زمان حضورشان

از قول و قرارهای فردی‌مان گرفته تا قرارها و قوانین مربوط به حقوق کودک در عرصه ملی و بین‌المللی، بدون تعارف به‌طور پنهان و آشکار در روند تعلیم و تربیت آینده‌سازان دنیای فردا دارای تأثیر مستقیم و معناداری هستند. اکنون بکایک ما از مربی تا والدین در این امر خطیر تربیت نسل آینده کشور عزیزمان بسیار نقش‌آفرین هستیم. لذا برنامه‌ریزی‌ها و تعیین اولویت‌ها و فعالیت‌ها را به‌مثابه قول و قرارهایمان با کودکان بدانیم و در تحقق آن‌ها وفادار باشیم. ضمناً یادمان باشد کودکان دارای فطرت ناب و پاک توحیدی هستند که این ودیعه الهی بین همه کودکان جهان مشترک است و حقوق اساسی آنان نیز مشترک است. لذا همه در عرصه فردی، اجتماعی و بین‌المللی موظفیم، به قول و قرارهای مربوط به آنان وفادار باشیم. در غیر این صورت، بنیان آینده تاریک و نامطلوب زندگی فردای کودکانمان خواهیم بود. کسانی خواهیم بود که از دیروز و امروز به عهد خود با انسان‌ها و به‌ویژه کودکان وفادار نبوده‌اند و نسل آینده را برپایه بی‌رحمی و عهدشکنی تربیت کرده‌اند. امید است در پرتو نیت‌ها و اراده‌های قوی انسان‌های پاک و مخلص، همچون شما والدین و مربیان دلسوز، بتوانیم مانند رزمندگان عرصه تعلیم و تربیت کودکان، آینده‌ای خوب توأم با محبت، امنیت و وفای به عهد برای کودکانمان بسازیم؛ ان شاء الله.

آنچه اعجاب‌انگیز است بی‌توجهی مراجع قانونی و رسمی بین‌المللی است که چگونه نسبت به قتل عام کودکان و تعرض آشکار و پنهان به حقوق اساسی آنان، از امنیت و شادی گرفته تا تغذیه و بهداشت کودکان، در عمل ساکت و خاموش هستند. چون محکوم کردن نمایشی و بی‌بانه‌های صوری دردی را دوا نمی‌کند، بلکه رژیم غاصب و کودک‌کش اسرائیل را نیز جری‌تر و گستاخ‌تر می‌کند.

اکنون که قصه پرغصه را روی کاغذ می‌آورم، طبق آمارهای رسمی - در نهایت کنترل و سانسور خبری - بیش از ۷۰ درصد کشته‌ها در جریان مقاومت سلحشورانه مردم مظلوم فلسطین، مربوط به کودکان و زنان است. دلیل بر جری‌شدن رژیم کودک‌کش و غاصب اسرائیل حمله‌های مستقیم آنان به کشور عزیزمان در خردادماه سال جاری است که با وجود دفاع جانانه ملت غیور و رزمندگان سلحشور، به شهادت تعداد قابل توجهی از کودکان و زنان در کنار سربازان و رزمندگان رشید مدافع ایران اسلامی منجر شد.

سخن آخر اینکه همچنان باور داریم، کودکان آینده‌سازان فردای جهان هستند. باید در تربیت و تعامل با آنان به‌گونه‌ای رفتار کنیم که دچار تعارض و ناکامی نشوند. بارزترین این مسئله‌ها در تربیت کودک، خوش‌عهدی و اهمیت‌دادن به قول و قرارها با کودک و پایبندی به تعهدات مربوط به امور تعلیم و تربیت و زندگی آنان است.